

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes esem. ára 16 fillér.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint

A lap megjelenik minden oad
 törtétkön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak

Kiadóhivatal: István-utca 9.
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 mények és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Karácsonyi gondolatok.

Egy célja van az egész mindenségnek, egy cél felé törekszik az egész emberiség s e cél felé — évezredek megsemmisülése után — még ma is nagyon távol van.

A cél: a béke!

Az akadály: az Isten képe teremtett ember s a mindenség összes elemei, a melyekhez éppen úgy hozzá tapadt a visszataszító erő, mint az ember lelkéhez a tiltott gyümölcs utáni vágy.

A Teremtő „legyen” szavára összetömörült az ő anyag, egy gócpontban összegyűlt az ő erő, de csak az alak változott meg s nem szűnt meg a küzdelem.

Az első emberpárt lángpalossal kergette ki Eden kertjéből az angyal, s az ember még ma is saját kárán tanul. A csábító finomult csak s áldozatai rendkívül megszorodtak.

A testvérgyilkost megbélyegezte az Ur s a Kainok száma még se fogyott meg, ellenkezőleg, ma már dicsekszik a bűn, hivatkozik vérmérsékletére, az átöröklésre s jogosultságát vitatja.

Noe galambja a béke olajágával tért vissza a bárkához, s a kétségbeesettek ujongva özönlötték el a szárazföldet, azonban a mentő bárkát, a galambot, s a béke olajágát is, ott hagyták Ararat hegyén.

Sokrates lehozta az isteneket az Olympusról, hogy a halandó ember szemtől szembe lássa őket, s hozzájuk hasonló igyekezzék lenni. Csalódott. A nép rövid idő alatt magához tette hasonlóvá az isteneket s azután kinevette avagy sárral dobálta őket.

Mózes csak egy Istent ismert, s a tizparancsolattal és az Isten — félelem érzetének a felébresztésével és fokozásával igyekezett a cél megközelíteni.

Kárba vezett minden fáradsága. Utódjai kijátszották a tizparancsolatot, önmagukat bálványozták s Jehova választott népe oldott kévéként széjjel szóródott a világ minden részében.

Jézus nagyobb volt Sokratesnél és Mózesnél, ő az embereket emelte fel az Istenhez, a kitől nem szükséges rettegni, a kit szeretni kell mindenképp fölötte, mert ő nem a bosszu, hanem az irgalom Istene, a legtökéletesebb s a legjobb.

Az Isten iránti szeretetből, önként következett a felebaráti szeretet.

S mi történt?

Lucifer nagyra növesztette az önszeretetet, a mely nem követte Jézus példáját, nem áldozta föl önmagát, hanem elnémitotta az Isten iránti szeretetet, maga alá gyűrte a felebaráti szeretetet, azután verpadokat épített, máglyákat állított, börtönöket emelt, feláldozta az igazságot, a szabadságot s most, a midőn már mindent fölemészített, a

mit eszével és erejével a földtől, a víztől a levegőtől s az égtől kicsikarhatott, azon a ponton áll, a melyen önmagát készül fölfalni.

Óh, mert az önszeretettel nincsen vérengzőbb, nincsen éhesebb vadállat.

Fogai közül különösen azok, melyeket önzés és önérdék név alatt ismer az élet, folytonosan rágnak s pusztító működésüket nem fogja megakadályozhatni sem Suttner bárónó az örök békéről szóló tanaival, sem e tanok követőivel a béke egyesületekkel, sem Miklós csár, az általános lefegyverzést célzó indítványával, mert a fogak működése maga az *ösztonszerű* élet!

S vajjon csakugyan nem lehet már az emberek társadalmát, az önfelfalástól megóvni?

De lehet!

Nemesíteni kell az ösztönöket, ki kell ragadni az elméket a materializmus posványából, meg kell tisztítani a szíveket a realizmus sarától, s vissza kell vezetni a lelkeket az eszmény-templomának az oltáraihoz.

De vajjon elküldi-e Isten még egyszer a saját fiát, a ki képes lesz még egyszer annyira szeretni a bűnös emberiséget, hogy megváltásért önmagát feláldozza ismét?

Óh ne kételkedjünk az Isten tökéletes jóságában!

TÁRCZA.

Dal a karácsonyfáról.

Fejszeesapástól hangzik az erdő,
 Döng a fenyőfa, roppan az ág,
 Zuzmara hull a tülevelekről:
 Osszefagyott köny, sirnak a fák.

Bérez tetejéről, annyi fenyőfa
 Száll le a völgybe, hordja a szán,
 Szólni ha tudna, búcsuba kezdne:
 „Ég veled édes, bérezi hazám!”

... S hogyha a munkás-had levonul mind,
 Csönd ül a bérezen, mint a halál,
 Ifju fenyőfa hangtalanul sir,
 Féli a sorsát, rá ami vár.

S ime csak egyszer, zúgva a légbé,
 Hang röpül át a bérezi tetőn,
 Szellemajakról, tiszta beszéddel,
 S hallgat a sok fa rá remegőn:

* * *

„Mit búsuitok, mit remegtek,
 Miért e nagy félelem?
 Söhajokkal mért zavartok,
 Megrabolva éjjelem?”
 Testvér testvért megsirathat,
 Hogyha ifjan sirba tér, —
 De ne sajnáld azt, kit czélnél
 Felmagasztal pályabér!

Mert mi az, mi könyre indít,
 Mi történik véletlek? —
 Fejsze-éllel földre döntve,
 El kell hagyni bérezetek?
 Rátok ezt a végzet méri,
 Életezél, a hivatás,
 S megfelelni ennek — érdem,
 Ontudat és nem — csapás!

Nézzetek be jobbra-balra
 Völgyi kunyhók ablakán!
 Egy-egy testvér áll ragyogva
 Zsellér, s gazda asztalán.
 Száz kis, apró gyertya lángja
 Hinti fényét szertesztét,
 Csillogásba, fénybe vonva
 Aguk minden levelét!

S nézzetek be a szívekbe,
 Sugaruk lám! odahat,
 Földöntuli édes érzés,
 Mi azokban szárnyra kap.
 Jelképe a szeretetnek
 Benn az örökzöld fenyő,
 Isten fája, gyermek álma,
 Boldogságot hirdető!

Nézzétek a többi fának
 Csupasz ága mind halott,
 Örök éltet a természet
 Csak a fenyőnek adott!
 Elválasztva gyökerétől
 Nem öli meg a csapás, —
 Itt a bérezen, sorsát töltve —
 Lent vár rá szebb hivatás! . . .

* * *

Eddig a szó, mely hangzik az éjben,
 S csönd leszen újra, mint a halál,
 Szellemajaknak légi beszéde
 Szívben eredve, szívbe talál.
 Könye elállott ifju fenyőknek,
 Óh! hisz a búra nincsen okuk!
 Hisz diadalmas vég, ami érte
 Völgybe leszállott sok rokonuk!

— Erdély Zoltán.

Karácson-est.

Elbeszélés. Irta: Geduly Lajos.

„Ime hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész népnek öröme leszen, mert született nektek ma a Megtartó (ki az ur Krisztus), a Dávid városában!”

Ez volt a szózat, mely csaknem kétezer évvel ezelőtt menyei angyalok ajakán zengett, tudtára adván a lelki üdve felett kétségbeesett emberiségnek, hogy megszületett a világ megváltója, az Ur Jézus Krisztus. Kiesiny Bethlehemből boldogító fényvilág árasztja el az egész földet; az emberi szív ismét hisz, bizik és remél.

Azért a karácson, mint a megváltó születésnapja, régtől fogva legkedveltebb ünnepe a keresztény családoknak. Megráz a Nagypéntek megdöbbentő gyászával; boldogít a Husvét feltámadásával; üdvözít az Áldozó-csütörtök langy fuvallatával az örök élet honából; épít a Pünkösöd a kettős tüzes nyelvek zugásával; de legbájosabb, legédesebb, legkedvesebb a Karácson az ő örömlángjaival hosszú téli éjszakán, zuzmara, hó és fagy közepette. Öröm honol ekkor a gazdagnak palotájában épen úgy, mint a szegénység kunyhójában; a szív örömpresve dobog, köny csillog a szemekben, az emberi ajk boldogságról zeng, a lélek hálátelten fohászodik: Áldott legyen szent Karácson, mely annyi fájó szívre balzsamot hint, annyi könyvet letöröl, annyi lelket bizni, hinni, remélni megtanít!

I.

Boldogan köszöntött be szép Karácson az ecegi evangélikus lelkész házában is az 1897-ik esztendőben. Bágyoni Lajos tiszteendő ur már tíz éve, hogy gondozta itt lelki nyáját. Szép papi alak; közép nagyságú termet, barna haj és szakál, kék szeméből jószág, apostoli lelkesedés tükröződik, szelid arcán nyájasság, alázat és szolgálatkészség honol. Hívei a rajongásig szeretik; minden ügyükben teljes bizalommal hozzá fordulnak s ő tanácsol, segít, buzdít, jót tesz mindenkivel. A betegeket látogatja, a szomorkodókat vigasztalja, a csüggedezőket bátorítja, a kételkedőket felvilágosítja, az elesetteket fel-

Minden évben elküldi! Most is elküldte!

A karácsony szent ünnepe tanuskodik erről!

Az Ur angyala az éjjel is megszólalt: az éjjel is felhívta a bűnös halandók millióit, hogy: „Legyen béke e földön és az emberek között jóakarattal!”

És az angyal felhívását az éjjel is visszhangozták a karácsonyfa alatt örvendő gyermekek milliói s ma is hirdetik a templomok harangjai, az orgonák hangjai s az oltárok szolgálóinak a zsolozsmái.

Csak egy pillanatra fogadják be a hangokat a kebelükbe, s engedjék meg, hogy lelkiismeretük csak egy pillanatra ébredjen fel, hogy újra emlékeztetők táblájára vésse a szeretet vallásának azt a két parancsolatját: *„Szeresd az Istent teljes szivedből, teljes lelkedből.”* *„Szeresd felebarátodat, mint len magadat.”* és a cél elérésére, béke lesz a földön s az emberek között jó akarattal.

Ez esetben üdvöt, boldogságot hozott a karácsony mai ünnepe, a mit tiszta, őszinte szívvel kívánunk olvasóinknak, községünknek, nemzetünknek és hazánknak!

Brankovics György.

Karácsony.

Itt a bűbajos ünnep, lágy harangszó esendül a téli éjszakában és nyomában milliók ajakán kél a megváltó ujjongás.

„Az ige megtestült! Az istenember megszületett! Az emberi szívbe lehatolt a szeretet istene és azt a bízalmas érzést, melyet a büntető isten fogalma a vétkező emberiségben keltett, felváltotta szeretet, a végtelen irgalom istenében való hit!”

A Madonna ölében egykor, régen, parányi ember mosolygott és e mosolyban a megváltás üdve sugárzott az emberiségre. E fény eltele a világot és megvilágította az örök élet utját. A téli égen egy ragyogó, napkeleti csillag gyult ki és kiesiny jászol-

emeli. Valóságos lelki atyja kised gyülekezetének. Ha híveit otthonukban felkeresi, uton és útfélén a gyermekek minden félelem nélkül köréje gyűlnek, esőkolják kezét, ruháját; nagyok és öregek tisztelettelően köszöntik s neki mindenikhez van egy édes szava, biztató tekintete, nyájas mosolya. Hát még mikor a templomban Isten igéjét hirdeti! Szava elbájos mindenkit, beszéde magával ragadja hallgatóit, a lelket táplálja a szívet nemesíti, építi.

Igen boldog családi életet él. Neje Járki Emma a szelidség, jóság, rendszeret, háziasság mintaképe; boldog és boldogító hitves, ki férjén rajongással, igaz szeretettel csüng, osztozik vele örömeiben és bánatában, küzdelemben és szenvedésben; férjének magasztos és sokoldalú munkálkodását könnyíti gyöngédséggel, türelemmel, angyali békességgel. Elmegy ő is a hívekhez felkeresi a családokat s a hol baj, betegség van, ott mutatja csak ki igaz felebaráti szeretetét: édes, lágy szavára örömmel veszi be a keserű orvosságot; nincs az a fájó seb, melyet az ő gyöngéd keze be nem kötözne. De szeretik is ám nagyon a tiszteletű asszonyt. Hálaírás iránta; éléskamrája sohasem üres; a jó asszonyok teli hordják gyümölcsessel, zöldséggel, tojással, vajjal és éfélekkel.

Se boldog pápi családi kör szeme-fénye három kedves kis baba: a 8 éves Elemér, a 6 éves Emike és 4 éves Lajoska. Szőke mind a három, mint az édesanyjuk; szófogadó, engedelmes, illdelmes gyermekek; édesapát és édesanyját nagyon szeretik; jó testvérek, nem csizakodnak, nem perlekednek; csak azt teszik, a mit apuka és anyuka mond. Reggel a felkelésnél, gyás előtt és evés után, este a lefekvésnél összeteszik, mindhárman kis kacsókat s oly szép meghatóan imádkoznak. Elemér és Emike már iskolába járnak, az öreg tanító bácsihoz, kinél ott van kis háza az iskola mellett; virágos kertfel

hoz vezérelte a pásztorokat. Az a csillag ma is ragyog, csodatevő erejét ma is érezzük: a hit ez, melynek forrása asszony szívében fakadt s amelynek fényesebbjei leginkább az asszonyok szívében találunk gyöngyöt őrző kagylóra. Közvetve vagy közvetlenül az asszony volt és lesz mindenkor a szeretet apostola, a család Madonnája. Ő az a habszárnyú angyal, akinek a szeretet igéjével kell megnyitnia a szíveket, hogy beléjük költözhessen az igazság, önzetlenség és tiszta boldogság.

Az év egyik napján sem érezzük ezt annyira, mint a család, az otthon ünnepén: Karácsonykor. Akkor halljuk meg leginkább az asszonylélek szárnyuhogását és akkor nélkülözük legtöbb didegő fázással a simogatását. Talán mert szívünk a szent estén fogékonyabb a szeretet iránt, sőt — a gyermekkor édes emlékei révén — zsarnok módra szinte megköveteli azt. Pieziny viaszgyertyák, melyek seregezve lobogtak a karácsonyfa tuskés ágain, ti vagytok ama szövétnekek, amelyek megvilágítják az emlékek fonalát. És ennek vége nincs! Asszonyok, anyák kezei tova fűzik a végtelenségig — nagyanyáról unokára száll, ártatlan gyermekajkak boldog kacajában.

A karácsonyesténél alig van az évnek örömteljesebb napja azok számára, kiknek tüzhelyét nem dulta fel a sors keze. Akiknek családjuk van, elmennek annak körébe, meggyújtják a piezi gyertyácskákat és övéikben önmagukat látják újra megszületni. Gyermekeik örömeiben saját örömeiknek a múltból szóló visszhangját hallják.

A gyermekek ujjongva, szinte megbüvölve táncolják körül a karácsonyfát és kiesi szívüket esordultig tölti meg az öröm és hála, mert hiszen:

— Eljött a kis Jézus!

Az élet tavaszában álló fiatalok sugárzó szemmel nézik a ragyogó fát és osztoznak a gyermekek örömeiben. Ők a jelent élvezik, a jövő rózsás álmait szövik és nem tudják még, hogy van valóság, mely könyörtelenül

romba döntheti a remények fellegvárait. — És amott nagyapó, nagyanyó huzódnak meg a fa árnyékában. Emlékeznek. Reszkető kezükkel fel-felütögetik életük könyvét, melynek lapjait ők maguk irták tele tetteikkel. Visszavarázsolják a jelenbe mindazt, a mit az idő a múltba temetett. Ismét előtűnik áll az élet minden örömeivel, fájdalomával, reményével és csalódásával és vannak boldogok, a kiknek még a fájó emlékek is édesek.

De viszont vannak, a kik rideg magányban, szinte babonás félelemmel várják a karácsonyestét. Remegnek tőle, mert elhagyatottságukat akkor érzik csak egész ridegségében. A szeretet ünnepe, mikor a legönzőbb, legfásultabb szívbe is beköltözik az öröm egy sugara, az ő lelküket dermesztő hideggel tölti meg. Űrt, kietlen űrt látnak maguk körül, melyet csak az emlékeztetnek egy-egy elszáradó alakja népesít be. Ha ezek nyomán a szívben nem marad meleg, ha a fájó könyesebb bus lemondást, s nem egy elmúlt boldogságot hirdet — szegények!

Melegsívű asszonyok és leányok, legyetek a család Madonnái! Tegyétek a Karácsonyt a szeretet és öröm ünnepévé! Gyujtsátok meg minél számosabban a karácsonyfa gyertyáit és juttassatok a fényükből a szegény elhagyottaknak is! Szeretettel szívetekben adjátok övéiteknek azt a drága, örökbeesü kimeset: a szeretet emlékét! Az Istenember tanait követve gyógyítsátok az élet sebeit és enyhítsétek embertársaitok szenvedéseit!

Lobogjon minden hajlékban a kiesi gyertyák fénye, esendüljön a gyermekek kacaja és jutalmatok legyen: egy boldog jövő és reményeitek teljesülése!

Boldog Karácsonyt!

Sárosi Bella

Lapunk előfizetőinek, olvasóinak, munkatársainak s községünk összes lakosainak boldog karácsonyi ünnepeket kíván szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk.

hangon élnek el a szép karácsoni éneket:

Boldog öröm-nap derült ránk,
Vigadjon szívünk, zengjen szánk,
Az egész világ vigadjon
S istenünknek hálat adjon!

Aztán szép esendően imádkoznak, mindenik a magáét mondja el; a kis Lajoska is utána mondja:

Áldott legyen Isten neve,
Ki nekünk Őt leküldötte!

Majd oda mennek a karácsonfához, megtalálja mindegyik, mit a Jézuska neki hozott: Elemérnek szép mesekönyvet, Emmikének képeskönyvet, Lajoskának fakardot, puskát és esakót, aztán sok diót, almát, kálacsot. Édes apának és anyukának is hozott a Jézuska valamit: a házassági egybekelés tíz éves fordulójára egy remekművű szép bibliát ezzel a felirattal: Legyen ez örök élet beszédének könyve végtelen szeretetünknek záloga!

Kigyulnak szemekben az örömkönyvek csillagai, ajkaik forró csókban egybeolvadnak.

S e boldog órában egyszerre csak szokatlan zaj, esilingelés hallatszik kívülről.

— Miesoda esilingelés ez odakünn? Kérdi Bányoni nejétől.

— Majd megnézem. Bizonyosan valami eltévedt utas kívánczik be hozzánk, kinek nincs karácson-estvéjét hol töltenie.

Kimennek az udvarra. Egy kis szán állott ott meg e pillanatban; a kocsis lerázván magáról az odatapadt havat, tisztelettelően köszönt:

— Szerenésés jó estvét kívánok Tiszteletű uramnak és egész kedves családjának.

— Adjon Isten kendnek is kedves kurátor uram! Hát miféle dologban jár erre karácsony szent estvéjén? Kérde tőle a felkész.

(Folyt. köv.)

H I R E K

— **Tisztújítás Pestmegyében.** F. hó 21-én ment végbe Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegyében a tisztújítás. A megyebizottsági tagok csaknem teljes számban jelentek meg a tisztújító közgyűlésen, melyen *Benitzky* Ferencz főispán elnökölt. A közgyűlés mindegyik tagja egyhangulag s hosszantartó éljenzéssel *Benitzky* Lajost választotta meg új alispánnak. Az alispán megköszönte az újabb megnyilvánuló bizalmat és jóakaratot s kijelentette, hogy teljes igyekezetével azon lesz, hogy helyét nagy elődjéhez méltó módon töltsse be. Ezután a többi régi tisztviselőt is egyhangulag választották meg, csak a bíai járás főszolgabírói állásának a betöltésénél, melyet eddig *Tahy* Iván töltött be, oszlottak meg a megyebizottsági tagok. Az egyik rész — a többség — *Geréby* Imre, a másik rész — az ellenzék — *Teszary* László mellett foglalt állást s óriási zajt esapott, amely csak akkor szűnt meg, amidőn *Teszary* kijelentette, hogy jelölésétől visszalép s így *Geréby* lett a bíai járás főszolgabírója. A központi tisztikar e szerint a következőképp alakult meg:

Alispán: *Beniczky* Lajos, főjegyző: *Fazekas* Agoston, első aljegyző: *Dabruviczky* László, második aljegyző: *Kemény* Kálmán, harmadik aljegyző: *Mészöly* László dr., negyedik aljegyző: *Agorasztó* Tivadar dr., ötödik aljegyző: *Marsalkó* Béla, hatodik aljegyző: *Szabó* Géza, hetedik aljegyző: *Antal* Lajos (új, előbb szolgabíró volt); főügyész: *Bellaágh* Imre; ügyész: *Zsolnay* Jenő, árvaszéki elnök: *Dalmady* Győző, árvaszéki ülnökök: *Hindy* Kálmán, *Mihalovits* Elek, *Dalmady* Sándor, *Madarassy* Pál, *Tökés* Gyula, *Lajos* Kálmán, *Bieskey* Kálmán, árvaszéki jegyzők: *Hirkó* Béla, *Baky* Imre, árvaszéki pénztáros: *Péter* Kálmán, ellenőr: *Szabó* János, közigazgatási főpénztáros: *Kaczián* Adám, ellenőr: *Beniczky* Attila, főorvos: *Hirkó* László. A főispán ez alkalommal több tiszteletbeli állásra is nevezett ki megyebelieket.

Hogy a váci járásban főszolgabírónak *Ivanka* Pál és szolgabírónak dr. *Heyder* Odón és *Antal* László szinte közfelkiáltással s egyhangulag megválasztottak, az önmagátói értődik.

Benitzky Ferencz főispán a tiszteletbeli állások sorrendjében dr. *Heyder* Odónt tiszteletbeli főügyésszé és dr. *Hedervári* Somát tiszteletbeli főorvossá, dr. *Cserba* Dezsőt tiszteletbeli ügyésszé nevezte ki.

A megválasztott tisztviselők letették az esküt s aztán *Fazekas* Agost főjegyző mondott szép beszédet, köszönetét nyilvánította a maga és a tisztikar nevében a megválasztatásért s jelezte a nagy és nemes feladatokat, amelyek a közigazgatás tisztviselőire várnak.

Végül *Teleki* József gróf és *Freysinger* Lajos üdvözölték az új tisztikart, annak adva kifejezést, hogy a közgyűlés, a midőn csaknem kivétel nélkül a régi tisztviselőket választotta meg, azt fejezte ki, hogy előtte a becsületes, tisztességes munka elismerésben áll.

A közgyűlés a főispán lelkes éltetése mellett ért véget.

A *Szilágyi* Lajos elhalálozásával megüresedett *részkevei* szolgabírói állást a januárban tartandó közgyűlésen töltik be.

A tisztújítási közgyűlés után a megyebizottság tagjai s a tisztviselők, mintegy 300-an, ősi szokás szerint bankettet rendeztek a *Hungária*-szállóban. Az első felköszöntőt *Beniczky* Ferencz főispán v. b. t. t. mondta a királynak, utána *Förster* Aurel: *Beniczky* Lajos alispánt éltette. Az alispán viszonzásul a megye közönségére üritette polonáját. *Sárkány* Sámuel a főispán érdemeit méltatta pohárköszöntőjében. *Fazekas* Agoston, főjegyző és *Rakovszky* István az állami számvéviszék elnöke, *Gullner* Gyula államtitkár éltette, mire *Gullner* Gyula olyan nagyhatalmú beszédet mondott a megye önkormányzatáról, hogy a jelenlévők helyeikről felugrálva s viharosan elszévezve siettek az államtitkárral koczszintani.

Végül dr. *Babó* Mihály főjegyző a népi iránti jóindulatot és szeretetet, az új tisztikarra üritett poharát.

— **Ujpest közszéki 1902-ik évi költségvetése.** A község képviselőtestülete f. e. december hó 20-án tárgyalta a községnek 1902-ik évre szóló költségvetési előirány-

zatát s azt 610,023 K 12 f. kiadással s 492,642 K 58 f. bevétellel, tehát 27%-os pótdávval fedezendő 117,380 K 54 f. hiánnyal egyhangulag elfogadta. A költségvetés, melynek szükségleti része tárgyalatott első sorban — nem szolgáltatót alkalmat nagyobb vitákra, miután az előjáróság s a számvizsgáló bizottság, tekintettel a mai kedvezőtlen viszonyokra, tartózkodott minden új dolgoktól s új kiadásoktól. A tárgyalás folyamán csupán csak *Czipauer* képviselő volt kíváncsi az új községhez s Arpad-ut számadásaira s a nagy költségeknek hova és mire fordítására. Miután azonban *Zsoldos* János főjegyző kijelenté, hogy az új községhez számadásai már a megyénél vannak, s mihelyt azok felülvizsgálata befejeztetett, a képviselőtestület elé fogtak terjesztetni; hogy az Arpad-ut kövezésére vonatkozó számla megtörtént s a vállalkozó és a község közt felmerült differenciák tárgyában a képviselőtestület egy korábbi határozatánál fogva dr. *Sámuel* László jogi véleménye kéretett ki, a mely most van készülőben s rövid idő múlva a képviselőtestület elé terjesztetik; hogy a nagy költségek hová fordítása minden évben nemcsak a főkönyvben, hanem külön is elszámoltatik, s nemcsak a számvizsgáló bizottság, hanem a megye által is felülvizsgálatik s minden községi képviselő által bármikor megtekinthető; az adott felvilágosításban a közgyűlés megnyugodott sőt *Czipauer* János képviselőt is megnyugtatta abban a tekintetben, hogy az előjáróság képviselőtestületi határozat alapján vett 145,686 K 40 f. költséget a nagy költségek, miután csak a községi pótdávokból több mint 90,000 Korona befizetése maradt el a folyó évben a mely ugyan foglalatossal biztosítva van, de a melynek erejéig az árverezést a község előjárósága fogantatítani nem akarta, mert a mai rossz viszonyokkal számolnia kellett s a lakosságot tönkre tenni az előjáróságnak nem lehet ezélni, azért a községi pótdávok behajtása czimén már három év óta nem tartott árverezést, a miért az előjáróság inkább dícséretet érdemel, mint megrovást. Az árva és szegényügyi kiadási tételnél *Mády* Lajos az árva ház kibővítését és egy szegény ház építését sürgette, a mit az előjáróság kiliátba is helyezte. A szemétkihordási költségeknél dr. *Seligmann* Jenő ismét szabályrendelet alkotását sürgette. *Czipauer* János pedig a bérbeadást ajánlotta, s a fogat tartását kifogásolta. A közgyűlés, *Zsoldos* János főjegyző azon kijelentése után, hogy a bérbeadást az előjáróság meg fogja kísérteni, mindezen kérdések rendezését a szemétkihordási szabályrendelet tárgyalásának idejére halasztotta. A közgyűlés végül szintén egyhangulag elfogadta az 1902-ik évi közmunkaköltségvetési előirányzatot, még pedig 31,264 K 29 f. bevétellel és kiadással s hozzájárult a *Kinizsi*-utczának, a *Dunapart* *Wolfner* és *Kinizsi*-utczák közötti szakasznak a kikövezéséhez, a *Károlyi*-utczának természetesen való burkolásához s utasította az előjáróságot, hogy a *Viola*-utca helyett az *Attila*- és *Beniczky*-utczát az *Arpad*-utól a *József* utczáig köveztesse ki.

— **Értekezlet a szegény iskolásgyermekek érdekében.** *Zsoldos* János főjegyző, a helybeli áll. iskolák igazgatóit e hó 23-ikán értekezletre hívta össze s tudomásukra hozta, hogy a község képviselőtestületének határozata alapján, a község azon iskolásgyermekeket, akiket tanítójuk ajánl és kikre az étkezésnél a tantestület felügyel, naponként kétszer meleg étellel fogja ellátni, még pedig ingyért. — Ezuttal felkérte az igazgatókat, hogy a jó ügy szolgálatának érdekében az előjáróság segítségére sziveskedjenek lenni. *Baumgarten*, *Friedrich*, *Németh*, *Radoch*, *Kiss*, *Jmrieh*, *Józsa* igazgatók készséggel vállalkoztak erre s miután tudomásuk szerint ez ügyet már a tantestületek nagy része tárgyalta, sőt *nőptelnyike* kérte is a községet erre, az ügy fennakadást szenvedni nem fog. Ujpesten a gyermek-otthon kérdése egyike a legközelebb megoldandó feladatoknak s az értekezlet határozata az első lépés a megvalósításra.

— **Kenyérkiosztás.** *Visnyovszky* és *Vízsi* ujpesti Király-utca 6. sz. a. lakosok, a karácsonyi ünnepek alkalmából 125 kenyeret osztottak ki f. hó 23-án délután községünk azon szegényei között, kik az előjáróságtól erre utalványt nyertek. A szép tett önmagát dícséri.

— **Járási előértekezlet.** Rendkívül érdekes és fontos újítást léptettek életbe Vác város és a váci járás megyebizottsági tagjai a vármegyei tisztújítás alkalmából tartott járási értekezletükön. Szóba került a megyebizottsági tagoknak a megyei közügyek iránti érdeklődésének minél nagyobb mértékben való felköltése. Dr. *Szabó* Ferencz megyebizottsági tag erre azt indítványozta: mondja ki az értekezlet, hogy minden negyedévi megyei közgyűlés előtt a járásbeli megyebizottsági tagok előértekezletre hívsanak össze, a melyen a megyei közgyűlés tárgysorozatába felvett azon tárgyakról, a melyek a járást közelebbről érdeklik, előzetes eszmecserét folytatnának. Az értekezlet az indítványt egyhangulag magáévá tette.

— **Ujpest közegészségügye.** A mult hét folyamán a következő betegségek fordultak elő: *vörheny* — 8 esetben és *kanyoró* — 33 esetben.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Krenkó* Géza bölcészethallgatót a Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei tanfelügyelőséghez tollnokká nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Ifj. *Benkovits* Imre, a Kelety és *Benkovits* dohánytőzsde czég társulajdonosa f. hó 22-én tartotta eljegyzését *Feyertag* Etelka kisasszonnyal, özv. *Feyertag* Józsefné leányával.

— **Uj bankszövetkezet** van alakulóban „Rákospalotai Törlesztési Bank, mint szövetkezet” ezim alatt Rákospalotán. Az alakuló gyűlés f. hó 26-án fog megtartatni s működését január hó 1-én kezdi meg. A szövetkezeti alapon létesülő bank 1 koronás befizetéssel 4 évre terjedő évtársulatokkal fog bírni s a költsönvevő a tartozását csak a heti befizetésekkel törleszti, vagyis a heti befizetésen kívül se külön tőke törlesztést se külön kamatot nem kell fizetnie. Annyi szent igaz, hogy ez nagyon előnyös dolog, de vajjon miből fogja abank az irodát s a kezelést fizetni s miből fogja az esetleges veszteségeit fedezni!

— **Felfüggesztett községi előjáró.** *Ivanka* Pál a járás főszolgabírója *K. Szabó* Imre rákospalotai községi esküdtet az állásától felfüggesztette, mert *K. Szabó* Imre, az Illek *Vince* megyebizottsági tag ellen a Rákospalotán rendezett tüntetésben tényleges részt vett.

— **Az ujpesti legtöbb adófizetők sorrendjéből,** melyet lapunk mult számában közöltünk, véletlenség folytán kimaradt a *Keppich* és *Brankovits* czég, amely a fenti jog czímen 1902-ben szintén tagja lesz a községi képviselőtestületnek.

— **Drágább lesz a levelező-lap.** A jövő év január 11-től kezdve drágább lesz a levelezőlap és a postautalvány. A levelezőlap ára 4 fillér helyett 5 fillér, a postautalvány pedig 1 fillér helyett 2 fillér. A már kiadott régi levelezőlapot és postautalványt 1902 április 30-ig lehet használni, de csak akkor, ha az árkülönbségnek megfelelő egy-egy filléres bélyegget ráragasztják. Az április végéig föl nem használt régi levelezőlapot és postautalványt régi értékében május végéig ujjal eserélni ki a posta. Január 11-től a magánpar által előállított levelezőlapra is 5 filléres bélyeg kell.

— **Eltűnt pénzügyi igazgatósági titkár.** *Márton* Dezső, a budapestvidéki pénzügyi igazgatóság titkára, a ki az ujpesti Vasut-utczában fekvő 6. sz. a. házat két év előtt vásárolta meg s mellékesen gombatenyészéssel is foglalkozott, leányával és fiával együtt eltűnt s most a m. kir. pénzügyi igazgatóság által köröztetik. *Márton* Dezsőt szomorú családi viszonyai s zilált vagyoni viszonyai késztették az eltűnésre. Szeptember elején szabadságra ment s december 15-ig Bécsben, az *Eltenreichgasse* 6. számú házában lakott, a hol állítólag a lakáshoz tartozó bolthelyiségben gyümölcskereskedést rendezett be gyermekei számára. A gyümölcskereskedést azonban csak három napig folytatták, azután eladták a gyümölcskészletet, összepakoltak s valami *Kurzmann* Mari nevű asszonnyal együtt Bécsből elutaztak s azóta nyomuk veszett.

— **A rákospalotai Casinó Egyesület** választmányja f. hó 18-án tartott ülésén — a Casinó-épület elárvereztetésének bejelentése után — határozatilag kimondotta, hogy a Casinó Egyesület tel nem oszlik s egyelőre a régi helyiségében továbbra is fennmarad.

— **Karácsonyi szivárvány.** Falb az időjós, tönkrepoesékolta telünket, meghazud-

tolta a százesztendő s jövendőmondót s irlagmatlanul kifigurázta a esillagásokat az összes naptáresinálókval együtt. Deczember havi időjósatai ugyanis mind beváltak. Novemberi hóhelyeinket eltüntette a napsugár, a ködöket felváltotta az esső s községünk sáros utcái fölött gyönyörű színekben ragyogott több ízben a szívárvány, a tél születésnapját pedig, vasárnap este olyan nyári villámlás, menydörgés és nyári meleg esső üdvözölte, hogy még a verebek se tudják, hányadán vannak az idővel s anyagot kezdenek gyűjteni a fészek rakáshoz. Hát hiszen szép, nagyon szép volt az a karácsonyi szívárvány, de miután a fekete karácsonyra fehér husvét szokott következni, nem sok vigasztalást találunk benne s attól tartunk, hogy márczius 31-én, husvét hétfőjén, téli bundában megyünk — locsolni.

SZINHÁZ és IRODALOM.

*Premier — Ujpesten. Bemutató előadás lesz f. hó 29-én a Polgári Kaszinóban székelt Thalia színpadán, Balogh Árpád társulatának derék tagjai, kik mindent elkövetnek, hogy közönségünket a színházbaeidesgessék, nagy szorgalommal betanulták *Mártonffy Imrénének*, az „Ujpesti Közlöny” főmunkatársának egy felvonásos vigjátékát, „A kártyavető feleség”-et s azt vasárnap fogják először előadni. A bemutató előadásra s *Mártonffy* hírlapíró kollegánk vigjátékára, annál is inkább felhívjuk a közönség figyelmét, mert értesülésünk szerint a vigjáték kaczagató jelenetei — egy kellemesen eltöltött estével keesgetnek.

*Színészet Ujpesten. A esütörtökre hirdetett „Bolondokháza” publikum hiányában elmaradt. Szombaton délután az iskolás diákok számára a „Mátyás diák” ment, míg este csekély számú közönség előtt Herve kedves dallamos operettje a „Nebántsvirág” elég jó előadásban, a mit emelt az a körülmény, hogy az operettet Donáth városligeti szinkóri karmester dirigálta. Bera Rózsi mint Denisse de Flavigny, élénk temperamentumával és esinos hangjával, Balogh Árpád mint Celestin Floridor kitűnő humorával szórakoztatta kellemesen a közönséget. *Havasiné* imponáló fejedelemasszony volt. A karok összevágóan működtek közre. Vasárnap délután Géczy István kitűnő népszínműve „A gyimesi vadvirág”, este pedig az örök szép „Czigány” került színre élvezetes előadásban. Amabban Déry Carola, emben Bera Rózsi játszották a fő női szerepeket. Jövő szombaton, e hó 28-án Déry Carola jutalomjátékául a „Cornevillei harangok” operett kerül színre, a mire a közönség figyelmét azért is felhívjuk, mert Fekete Gyula és Szkupeny (Rádai) József ismert színészek is közre fognak abban működni.

*A történelem egyes korszakai. szinte drámai erővel jelennek meg s ugy is hatnak, mert a sors szinte művészién dolgozta ki. Nagy Sándor hadmenetelben, Hanniából alpesi utjában mintha egy-egy eposz testesülne meg. Róma bukása, Karthágó elpusztítása, a Thermopilée, az Abencera-gok sorsa mind költői, sőt egyenesen drámai érdekű. Drámai korszaka nincs az egész világtörténetnek, mint a 30 éves háborn, az eszmék és szenvedélyek vad és nyers harcának borzasztó kora. Wallenstein féktelensége, csapatainak fanatizmusa betölti a világot s drámai erejűvé teszi az egész korszakot. Ez megint egy olyan világesemény, a melynek hullámai hozzánk is átesapnak, a sz európai történelem lapjain megint megfordulnak magyar nevek. A keresztényiség terjedése óta Nyugatról nem csapódtak ide nagyobb hullámok, mint ebben a korban. Erről a korról szól a Nagy Képes Világtörténet 147. füzeté, mely most hagyta el a sajtót. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyet. tanár, ki egyszermind a VIII. kötet írója is. Egy-egy gazdagou illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetekint is kapható 60 fillérréjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján havi részletfizetésre is.

Ujévi üdvözlet.

Nem a szokás hatalma, hanem az őszinte szív sugallata készítet arra, hogy mindazoknak, kik „Árpád” kávéházamat beesés látogatásukkal eddig megtisztelték s magukat kávéházi üzletben otthoniasan érezve, támogatásban s pártfogásban részesítettek, hálás köszönetem nyilvánítása mellett **boldog újévet kívánjuk** az évforduló alkalmából!

Igérem, hogy minden iparkodásom oda fog irányulni, miszerint üzletem, az „Árpád” kávéház, jövőben is Ujpest n. é. közönségének a legkedvesebb találkozóhelye legyen s hogy a legfinomabb izlésnek s követelményeknek is megfelelhessenek. Ennek alapján kérem a mélyen tisztelt közönség további támogatását és pártfogását s maradok ismételtén **„Boldog újévet kívánva!”**

Ujpesten, 1901 deczember hava.

Mély tisztelettel

Török Mihály

az „Árpád” kávéház tulajdonosa.

2398. végrh. sz. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbíró-ságnak 1901. évi V. 2233 2. sz. végzése folytán dr. Marton Sándor ügyvéd által képviselt **Első leány kihazasítási egy. felperes részére Ladányi Emil** alperes ellen 88 korona 24 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 607 koronára becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbíró-ság V fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Ujpesten Váci-ut 7. sz. a. házban leendő megtartása határidőül 1901. évi deczember hó 27. napján d. u. 2 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1901. évi deczember hó 11. napján.

Polgár

kir. bíróság. végrehajtó

Elsőrendű pirszén

kapható az

Egyesült Villamossági Részvény-Társaságnál

50 kgr. ólmozott zsákokban.

Ára 100 kilogrammonként 3 kor.

60 fillér, a gyárban átvéve.

Tüzifa- és kőszentelep megnyitása.

Van szerenésém a m. t. közönséget ez-
uton tisztelettel értesíteni, hogy

Ujpesten, Árpád-ut 63. szám alatt
(Diófa-utca sarkán)

tüzifa- és kőszén- kereskedést

létesítettem, a hol kifogástalan jó rakásu és legjobb minőségű tüzfát és legfinomabb valódi porosz kőszentet állandóan raktáron fogok tartani.

Üzleti elvem: tisztességes kiszolgálás által megelégedett vevőkört biztosítani és Reich Gábor ur ujpesti üzletvezetőm ily irányu utasításokkal ellátva mindent el fog követni, hogy a m. t. vevőközönséget minden tekintetben legjobban kielégítse.

A m. t. közönség szives támogatását és megrendeléseit tisztelettel kérve, maradtam kitűnő tisztelettel

Grünhut József

5-10

váci tüzifa nagykereskedő.

Megrendelési hely:

Ujpest, Árpád-ut 63. Diófa-u. sarok.

Ujpestvidéki önszegélyző szövetkezet.

Értesítés!

Az „Ujpestvidéki önszegélyző szövetkezet” 1902., 1903., 1904., 1905. végéig terjedő

hatodik évtársulatát

1902. évi január 1-én nyitja meg.

Fölkéretnek mindazok, kik az ezennel hirdetett évtársulatnak tagjai kívánnak lenni, hogy az üzletrészjegyzés iránt mai naptól **f. é. deczember hó 31-ig** intézkedni sziveskedjenek.

Azok, kik ezen évtársulatnak tagjai lesznek, igazgatósági és választmányi határozat folytán **beiratási díjat nem fizetnek.**

Jegyezni lehet: az **„Ujpestvidéki takarékpénztárnát”**. Árpád-ut 30. sz.

Az igazgatóság.

Eladás és bérbeadás.

Ujpesten, a **Széna-téren** fekvő, ugynevezett **Halász-féle vendéglőmet** a mellette levő és üzlethelyiségek építésére kiválóan alkalmas

háztelkekkel vagy azok nélkül,

vagy ezen háztelkeket vendéglősi épület nélkül eladom; — esetleg a bérbevenni szándékozók kívánatára ezen háztelkeimre üzlethelyiségeket építtetek. Jelentkezéssel értekezem mindennap délután 3-5 óráig ügyvédi irodámban, Bercsényi-utca 6. szám.

Vikár István

ügyvéd.

**Hirdetések és nyilte-
rek jutányos áron fel-
vétetnek.**